

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεικλιμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—

ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-

μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδμήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπιδίου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 42ος

Ἀθῆναι, 21 Σεπτεμβρίου 1935

Ἔτος 57ον.—Ἀριθ. 43

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ DUPUIS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Ἐδῶσα λοιπὸν σ' ἕναν ἀξιωματικό, πού μοῦ ἔμοιαζε στὸ ἀνάστημα καὶ στὴν ὄψη, τὴ στολή μου καὶ φόρεσα μιὰ ἀπλή στολή ἀξιωματικοῦ.

«Ὡστόσο, ἐκεῖνοι πού εἶχαν σοφιστεῖ αὐτὸ τὸ μέσον γιὰ νὰ προφυλάξουν τὴ ζωὴ μου, γελάστηκαν στίς ἐλπίδες τους. Γιατὶ σὲ μιὰ μάχη, ὅπου πολεμώντας μαζί μὲ μερικοὺς ἱππεῖς προσπαθοῦσα νὰ σπάσω τὴ γραμμὴ τοῦ ἐχθροῦ, πληγώθηκα τόσο σοβαρά, ὥστε μὲ πέρασαν γιὰ σκοτωμένον καὶ μὲ ἐγκατέλειψαν.

«Ἕνας φτωχὸς σούντρα μὲ περιμάζεψε ἀπὸ κεῖ πού εἶχα πέσει καὶ μὲ περιποιήθηκε μὲ ἀφοσίωση. Δὲν ἤξερε ὅμως ποῖος ἦταν αὐτὸς πού τοῦ ἔσωσε τὴ ζωὴ, γιὰτί τίποτε δὲν μὲ ξεχώριζε ἀπὸ ἕναν συνειθισμένο ἀξιωματικό.

«Δυὸ βδομάδες ὁλόκληρες κοιτόμουν στὸ στρώμα ἀναίσθητος, χωρὶς νὰ ξέρω πού βρίσκομαι. Ὅταν ἐπιτέλους συνήλθα, ἔμαθα ἀπὸ τὸν σωτήρα μου πὼς ὁ μαχαραγιὰς Ραχούν-Σίγκ εἶχε σκοτωθεῖ στὴ μάχη καὶ πὼς τοῦ εἰσώμαζαν μιὰ μεγαλοπρεπεστάτη κηδεῖα.

«Κι' ἀλλήθεια στὴν ἴδια μάχη ὅπου εἶχα πληγωθεῖ ἐγώ, σκοτώθηκε κι' ὁ ἀντικαταστάτης μου.

«Ἡ εἰδηση αὐτὴ μὲ ἔκανε ἔξω φρενῶν. Ὅπως μπορεῖς βέβαια νὰ τὸ φαντασθῇς. Γιὰ ποῖδ λόγῳ, σκεπτόμουν, οἱ πρίγκιπες καὶ οἱ Ναζάβ, πού ὡστόσο ἤξεραν ὅτι αὐτοὺς πού φοροῦσε τὴ στολή μου, δὲν ἦταν ὁ ἀληθινὸς μαχαραγιὰς, παραδέχτηκαν νὰ

κοινοληγηθῇ ἕνα τέτοιο ἐγκληματικὸ φέμμα: Θὰ εἶχαν βέβαια τοὺς σκοπούς τους. Κι' ὁ κυριώτερος σκοπὸς τους θὰ ἦταν, πὼς ἐκεῖνοι πού βρί-

Ἡ πριγκίπισσα Νερίντα φόρεσε τὸ πιδ πλούσιο φόρεμά της γιὰ τὴν πένθιμη τελετὴ. (Σελ. 494, στ. γ')

σκοπῶνταν πειδ κοντὰ στὸ θρόνο μου ἄφηναν νὰ γίνῃ πιστευτὸς ὁ θάνατός μου γιὰ νὰ μοῦ τὸν ἀρπάξουν.

«Ποῖς ξέρει κιόλας ἂν, ἀπὸ πρὶν δὲν εἶχαν βάλει μὲ τὸ νοῦ τους τὸ καταχθόνιο αὐτὸ σχέδιο καὶ ἂν οἱ ἴδιοι πού ἦταν βαλμένοι διὰ νὰ προστατεύσουν τὴ ζωὴ τοῦ μαχαραγιὰ

Ραχούν-Σίγκ, δὲν ἔκαναν τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ἐκεῖνο πού ἦταν τὸ καθήκον τους.

«Ὅπως κι' ἔχουν τὰ πράγματα, τὸ σῶμα τοῦ Νουράτ, τοῦ ἀξιωματικοῦ πού εἶχε πάρει τὴ θέσιν μου, μεταφέρθηκε μὲ πομπή καὶ παράταξη στὴ Μυσόρη ὅπου ἐμελλε νὰ γίνῃ ἡ κηδεῖα. Ἡ μητέρα σου, ἡ ἀγαπημένη μου Νερίντα, μὴ θέλοντας νὰ μείνῃ στὴ ζωὴ ἀφοῦ ἐγὼ εἶχα πιά πεθάνει, ἀνέβηκε στὴ φωτιὰ μαζί μ' αὐτὸν πού νόμιζε πὼς ἦταν ὁ ἀνδρας της».

— Καὶ ἐκάηκε; φώναξε ὁ Ντάρλι.

— Naί, σοῦ τὸ ἔχω κιόλας πεῖ. Ἐκανε τὸ «σούττυ». Ἀλλωστε ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη πού εἶχε σὲ μένα καὶ πού τὴν ἔκανε νὰ μὴ θέλῃ πιά τὴ ζωὴ της, τὴ στιγμὴ πού μὲ εἶχε χάσει, ἔφτανε ἡ σκέψη πὼς σ' ὅλη τὴ ζωὴ της θὰ ἦταν ντροπιασμένη καὶ δακτυλοδεικτούμενη, γιὰ νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀνέβῃ στὴν πυρὰ.

Ὁ Ντάρλι δὲν ἀπάντησε. Σεβόταν τίς ἰδέες τοῦ πατέρα του. Αὐτὸ ὅμως τὸ βάρβαρο ἔθιμο τοῦ προξενούσε ἀκόμη μεγαλύτερη φρίκη κι' ἀποτροπιασμὸ ἀπὸ τότε πού τὸ εἶχε ἀντικρύσει μὲ τὰ μάτια του. Καὶ νὰ σκέπτεται πὼς ἡ μητέρα του εἶχε βρεῖ ἕνα τέτοιο θάνατο!

— Ὅταν ἔμαθα τὴ φοβερὴ αὐτὴν εἰδηση, συνέχισε ὁ μαχαραγιὰς, θέλησα νὰ φανερώσω στὸ σωτήρα μου, ποῖος ἦταν ἐκεῖνος πού νοσήλευε. Μὰ τί θὰ κέρδιζα; Ὅ,τι κι' ἂν τοῦ ἔλεγα, θὰ νόμιζε πὼς παραμιλοῦσα ἐξαιτίας τοῦ πυρετοῦ. Πὼς μπορούσε νὰ δώσῃ ἐμπιστοσύνη στὰ λεγόμενά μου; Καὶ ἂν ἀκόμη στὸ τέλος κατόρθωνα νὰ τὸν πείσω, ποῖδ θὰ ἦταν τὸ ὄφελός;

Ποιός θά εδινε πίστη στὰ δικά μου λόγια; Ήταν πιά βέβαιο, πώς ἂν εἶχαν βάλει τὸν Νοῦράτ νὰ παίξει τὸ ρόλο τοῦ ἐπαίξε, τὸ ἔκαναν μὲ ἐγκληματικὸ σκοπὸ. Κι' ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν συμφέρον νὰ τὸν σκοτώσουν γιὰ νὰ διαδόσουν πὼς σκοτώθηκε ὁ μαχααραγιάς, Ραχούν Σίγκ, δὲν θὰ ἐδίσταζον βέβαια οὔτε μιὰ στιγμή γιὰ νὰ ἐξαφνίσουν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς κι' αὐτὸν ποὺ εἶχε σώσει τὸν ἀληθινὸ μαχααραγιά, καὶ τὸν μαχααραγιά τὸν ἴδιον.

«Ἄλλωστε δὲν βρισκόμουν κὰν σὲ κατάσταση νὰ διεκδικήσω τὰ δικαιώματά μου. Κι' ὅταν ἀκόμη συνήλθα, πάλαιψα ἐπὶ μέρες πολλὲς μὲ τὸ θάνατο καὶ μόλις ὕστερα ἀπὸ δυὸ μῆνες μπόρεσα νὰ φύγω ἀπὸ τὸ φιλόξενο καλὸ τοῦ σούντρα.

«Δὲν ἔμοιαζα πιά δόλοτελα στὸν λαμπρὸ μαχααραγιά ποὺ δυὸ χρόνια πρωτότερα εἶχε κάνει τοὺς γάμους τοῦ μὲ τῇ βασιλοπούλα Νερίντα. Ἡ μὲν ἀδύνατος σὰν σκελετός, ἔτρεμα ἀκόμη ἀπὸ τὸν περὶ καὶ τὸ πρόσωπό μου ἦταν παραμορφωμένο ἀπὸ τὴ μιὰ σπαθιά ποὺ μοῦ τὸ εἶχε στίσει ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη, καὶ ποὺ βλέπεις ἀκόμη τὸ σημάδι της. Θὰ προκαλοῦσα σ' ὅλους τὴ φρίκη καὶ τὸν οἶκτο καὶ σὲ κανέναν τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴ συμπάθεια. Μὰ κι' ἂν ἀκόμη εἶχα ἐχθρούς ποὺ τὸ συμφέρον τοὺς ἦταν νὰ μὴ μὲ ἀναγνωρίσουν, τὸ μάτι τοῦ πατέρα μου θὰ μ' ἀναγνώριζε πάντοτε. Κι' ἔτσι ἀποφάσισα νὰ παρουσιασθῶ στὸν Νιζάμ ἐλ-Μουλούκ.

Ἐκίνησα λοιπὸν ντυμένος σὰν φακίρης. Ἦξερα πὼς μὲ τὴ στολὴ αὐτὴ θὰ ἐδρίκα ὅλες τίς πόρτες ἀνοικτές. Ὑστερα ἀπὸ ἕνα μακρὸ καὶ κοπιωτικώτατο ταξίδι ἔφτασα ἐπιτέλους στὴ Μυσόρη καὶ κατόρθωσα νὰ μπῶ στὸ παλάτι. Καὶ τότε πιστοποιήσα αὐτὸ ποὺ ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα ὑποψιζόμουν: Ὁ ἀδελφός μου Νατζέρ-Σίγκ εἶχε πάρει τὴ θέση μου κι' εἶχε ἀνακηρυχθῇ βασιλιάς τῆς Μυσόρης.

«Μὰ πὼς μὲ διαδέχθηκε στὸ θρόνο ὁ ἀδελφός μου; Ὁ νόμιμος διάδοχος, ὁ γιός μου δὲν βρισκόταν αὐτοῦ;

«Δὲν ἄργησα νὰ μάθω τὴ φρικτὴ ἀλήθεια: τὸ παιδί μου εἶχε βρεῖ τραγικὸ τέλος μέσα στίς φλόγες, γιὰτὶ λίγες βδομάδες ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς μητέρας του, μιὰ φοβερὴ πυρκαϊὰ κατέστρεψε τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ παλατιοῦ, ποὺ ἦταν προωρισμένο γιὰ τὸν πρίγκιπα Ἀχμέτ.

«Αὐτὴ ἡ καινούργια καταστροφὴ μὲ βύθισε σὲ μυχρὴ ἀπελπισία.

«Ὡστόσο θὰ μπορούσα νὰ κάνω

μιὰ τελευταία προσπάθεια καὶ νὰ διεκδικήσω τὰ δικαιώματά μου. Γιὰ νὰ ὑπακούσω στίς ἐντολὲς τοῦ Βράχμα, ποὺ μᾶς προστάζει νὰ κρατοῦμε τὴ θέση ὅπου μᾶς ἔταξε, δοκίμασα νὰ πλησιάσω τὸν πατέρα μου καὶ νὰ φανερωθῶ σ' αὐτόν. Τὸ ἱερὸ ἐνδυμα ποὺ φοροῦσα μὲ βοήθησε νὰ φθάσω κοντά του.

«Ἀλίμονο! Κι' ἐδῶ μὲ περίμενε ἡ πιδ σκληρὴ ἀπογοήτευση. Ὁ Νιζάμ ἐλ-Μουζούκ δὲν ἦταν πιά παρὰ μιὰ σκιά. Τὰ γεράματα καὶ οἱ δυστυχίες ποὺ τὸν βρῆκαν εἶχαν ἀδυνατίσει σὲ τέτοιο σημεῖο τὸ μυαλό του, ποὺ δὲν θυμόταν τίποτε ἀπολύτως ἀπὸ τὰ περασμένα. Μάταια δοκίμασα νὰ τὸν ξυπνήσω, μιλώντας του γιὰ τὸν Ραχούν-Σίγκ, τὸν ἀγαπημένο του γιό, γιὰ τὴ Νερίντα, ποὺ τῆς εἶχε δεῖξει πάντοτε μεγάλη τρυφερότητα κι' ἀγάπη.

Τὸ σδυσμένο μυαλό του δὲν εἶδε καμμιὰ ἀναλαμπή.

«Μὴν ἔχοντας πιά γυναίκα, μὴν ἔχοντας πιά παιδί, μὴν ἔχοντας πιά πατέρα, τί σκοπὸ εἶχα γιὰ νὰ ζῶ;

«Ἐδῆκα σὰν ζητιάνος ἀπὸ τὸ παλάτι ἐκείνου ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ δρίζω ἐγὼ κι' ἀποφάσισα νὰ σέρνω τὰ βήματά μου ἄσκοπα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἀποφάσιζε ὁ Θεὸς νὰ μὲ καλέσῃ κοντά του. Ἐκεῖ ποὺ περνοῦσα μιὰ ἀπὸ τίς πιδ φτωχικὲς συνοικίες τῆς Μυσόρης, ἄκουσα μιὰ τρεμουλιαρική φωνὴ νὰ μὲ φωνάζῃ:

— Μαχααραγιά-Ραχούν-Σίγκ!

Γύρισα τὸ κεφάλι μου ἑξαφνιασμένος. Μιὰ γριὰ, καθιστὴ στὰ σκαλοπάτια μιὰς ἔρημης, παγόδας, μὲ ξαναφώνηξε:

— Μαχααραγιά Ραχούν-Σίγκ!

Πλησίασα μὲ ζωερὴ περιέργεια. Πὼς γινώριζε αὐτὴ ἡ γριὰ γυναίκα τὸ ὄνομά μου;

Μόλις ἔκανα ἕως λίγα βήματα, φώναξα:

— Βαλόρδα!

— Ἄ, ἔκανε μὲ τὴν τρεμουλιαστὴ φωνή της. Τὴ γινώριζες λοιπὸν τὴ γριὰ παραμάννα σου;

— Κι' ἐσὺ πὼς μπόρεσες νὰ μὲ γινώριζες μ' αὐτὰ τὰ ρούχα ποὺ φορῶ καὶ ἔτσι παραμορφωμένος ὅπως εἶμαι.

— Μιὰ γυναίκα κρατᾷ πάντα ζωντανὴ μέσ' στὴν καρδιά της τὴν εἰκόνα τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἔθρεψε μὲ τὸ γάλα της. Τί μεγάλη χαρὰ γιὰ μένα ποὺ δὲν σκοτώθηκε στὸν πόλεμο! Ἐγὼ πάντοτε τῶλεγα πὼς θὰ σὲ ξανάβλεπα μιὰ μέρα. Μὰ, ἀλίμονο! Ὁ-λοι οἱ ἄλλοι νόμισαν πὼς σκοτώθηκες. Τὸ θρόνο σου τὸν πῆρε ὁ ἀδελφός σου.

— Τί μὲ νοιάζει! Τώρα πιά ποὺ ἀπόμενα χωρίς γυναίκα, καὶ χωρίς παιδί!

— Γυναίκα, ἀλίμονο, δὲν ἔχεις πιά. Ἡ ὁμορφὴ Νερίντα ἀνέβηκε μὲ τὴ θέλησή της στὴν πυρὰ καὶ κάηκε. Ἐγὼ μονάχῃ μου τὴν ἐντуса γιὰ τὴν πένθιμη αὐτὴ τελετὴ. Ἐγὼ τῆς φόρεσα τὸ πιδ πλούσιο καὶ τὸ πιδ ὠραῖο, χρυσοκεντημένο φόρεμά της. Ἐγὼ τῆς πέρασα στὰ χέρια της καὶ στὰ πόδια της τὰ πιδ πολὺτιμα βραχιόλια της καὶ στολίσα τὰ μαῦρα της μαλλιά μὲ τὸ πιδ ἀστραφτερὸ διάδημά της. Σὲ μένα ἔδωσε τὸ τελευταῖο της φιλὶ γιὰ νὰ τὸ δώσω στὸ παιδί της. Γιατί, τὸ παιδί αὐτὸ, ἄκουσε, τὸ παιδί αὐτὸ ζεῖ!

— Ζεῖ τὸ παιδί μου; Ὁ γιός μου; Ποῦ βρίσκεται;

— Ἄκουσε, ξαναεῖπε ἡ γριὰ. Μόλις οἱ φλόγες ἔκαψαν τὸ σῶμα ἐκείνου ποὺ νόμιζαν πὼς ἦταν ὁ μαχααραγιάς Ραχούν, καὶ τὸ σῶμα τῆς ἀγαπημένης μου Νερίντας, στὸ παλάτι σηκώθηκε ἐπανάσταση. Τὸ μυαλό τοῦ πατέρα σου εἶχε θολώσῃ μπρὸς σ' ὅλες αὐτὲς τίς συμφορὲς καὶ ἔτσι τὴ θέση σου τὴν πῆρε ὁ ἀδελφός σου,

— Τὸ ξέρω, μὰ ὁ γιός μου;

— Ἀνάμεσα στοὺς ὑπηρέτες τοῦ παλατιοῦ βρισκόταν κι' ἕνας ποὺ τὸν ἔλεγαν Καθατακελού. Αὐτὸς ἰσχυρίζταν πὼς ἦταν ἀφοσιωμένος μ' ὅλην τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά στὸ πριγκιπόπουλό μας. Εἶπε λοιπὸν στὴν παραμάννα του πὼς ὁ θεὸς τοῦ παιδιοῦ, ὁ Νατζέρ-Σίγκ, δὲν θάφηνε ποτὲ ζωντανὸ τὸ διάδοχο τοῦ θρόνου. Κι' αὐτὸ ἦταν ἡ καθαρὴ ἀλήθεια.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΑΕΤΟΣ

Ἐνας αἰετὸς ἔχτισε τὴ φωλιά του ἀπάνω σ' ἕνα δέντρο, στὴν ἄκρη ἑνὸς μεγάλου δρόμου, μακριὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ἐκεῖ μεγάλωνε τὰ μικρά του.

Μιὰ μέρα, ποὺ μερικοὶ ἄνθρωποι ἐργάζονταν κοντὰ στὸ δέντρο, ὁ αἰετὸς γύρισε στὴ φωλιά του φέρνοντας ἕνα χοντρὸ ψάρι στὰ νύχια του. Μόλις οἱ ἄνθρωποι εἶδαν τὸ ψάρι, περικύκλωσαν τὸ δέντρο κι' ἄρχισαν νὰ φωνάζουν ρίχνοντας πέτρες στὸν αἰετό.

Ὁ αἰετὸς ἄφησε τὸ ψάρι νὰ πέσῃ. Οἱ ἄνθρωποι τὸ πῆραν κι' ἐφυγαν.

Ὁ αἰετὸς κάθησε στὴν ἄκρη τῆς φωλιάς. Τὰ μικρά του σήκωσαν τὸ κεφάλι τους κι' ἄρχισαν νὰ φωνάζουν. Ζητοῦσαν τὸ φαγητό τους.

Ὁ αἰετὸς, κατακουρασμένος, ἐνωθε πὼς δὲν εἶχε δυνάμεις νὰ πετάξῃ ἀκόμα μιὰ φορὰ ὡς τὴ θάλασσα.

Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΝΩΕ

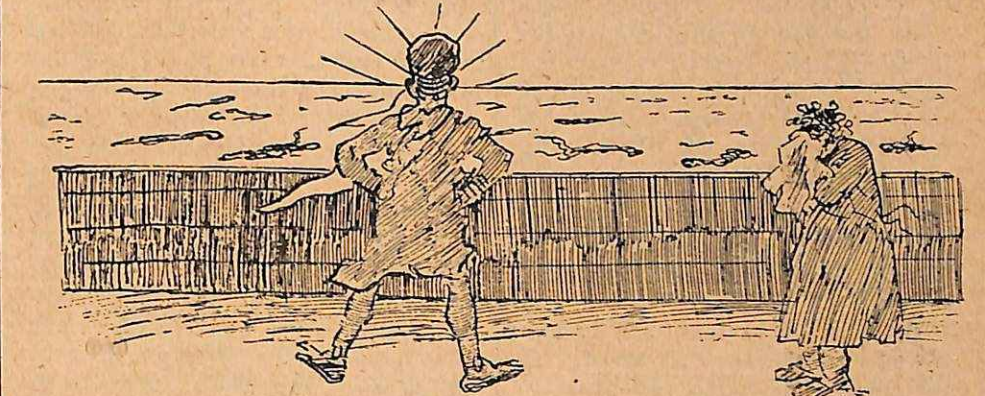
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ' — Οἱ φόβοι τῆς κυρίας Νῶε

Ἡ πρώτη νύχτα πέρασε. Καὶ τὸ πρωῒ, μόλις ξύπνησε, ὁ Νῶε ἀνέβηκε στὴ γέφυρα τῆς Κιβωτοῦ διὰ νὰ ἰδῇ τί γίνεται ἔξω.

Ἡ βροχὴ εἶχε πάψει, ὁ οὐρανὸς στὴν ἀνατολὴν ἦταν ἀσυνέφιαστος, κι' ὁ ἥλιος, ποὺ ὅ,τι εἶχε βγεῖ, ἐφώτιζε μιὰν ἀπέραντη θάλασσα.

Γιατ' εἶχε πέσει τόσο νερὸ ἀπὸ τοὺς καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε σκεπάσθηκε ὅλη ἡ γῆ. Τίποτα δὲ φαινόταν νὰ ἐξέχῃ στὴν ἐπιφάνεια αὐ-

τοῦ τοῦ νεροῦ. Μόνο μερικὰ κλαδιά ἀπὸ δέντρα, ποὺ εἶχαν σπάσει ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἀνθρώπων, ἔπλεαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Ὁ Νῶε φώναξε τὴ γυναίκα του:

— Ἐλα νὰ ἰδῇς καὶ σύ.

Ἡ κυρία Νῶε ἀνέβηκε καί, μόλις εἶδε τὸ θέαμα, ἔβαλε τὰ κλάμματα. Ποτάμι ἔτρεχαν τὰ μάτια της.

— Γιατί; ἔκαμε ὁ Νῶε. Κι' ἄλλο κατακλυσμὸ θάχουμε τώρα;

— Μὰ πότε θὰ τελειώσῃ αὐτὸς ποὺ ἔγινε: εἶπε κλαίγοντας ἡ κυρία Νῶε. Φοβάμαι πὼς θὰ βαστάξῃ περισσότερο ἀπὸ σαράντα μέρες. Ἐμεῖς ὅμως δὲν πῆραμε τροφίμα παρὰ μόνο γιὰ τὸσον καιρό. Κι' ἂν ὁ κατακλυσμὸς δὲν τελειώσῃ ὡς τότε, καὶ δὲν ξαναφανῇ ἡ γῆ καὶ δὲν μπορέσουμε νὰ βγοῦμε ἀπὸ δώ-μέσα, τί θὰ γίνουμε; Θὰ πεθάνουμε τῆς πείνας,

ἢ θὰ μᾶς ἴψαν ἀπὸ τὴν πείνα τοὺς τὰ ζῶα ποὺ ἔχουμε μαζί μας. Δὲν ἔπρεπε νὰ πάρουμε τόσα πολλὰ!

— Τρελλάθηκες; τὴ μάλωσε ὁ Νῶε μὲ θυμό. Ἐσὺ δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη σὲ μένα;

— Ναί, καλὸς ἄνθρωπος δὲν εἶσαι, μὰ... ἂν ἔκαμες ἕνα λάθος;

— Κανένα λάθος! ἔκαμα, ὅ,τι μὲ προστάξε ὁ Θεός. Δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό;

— Ὡ! στὸ Θεὸ ποῖος δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνη;

— Λοιπὸν ἠσῆχασε. Σὲ σαράντα ἡμέρες ὁ κατακλυσμὸς θὰ ἔξῃ τελειώσει καὶ θὰ βγοῦμε. Σοῦ δίνω τὸ λόγο μου. Πήγαινε τώρα στὴν κουζίνα νὰ μαγειρέψῃς καὶ νὰ φᾶμε τὸ μεσημέρι.

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

Ἡ κυρία Νῶε ἡσύχασε, σκούπισε τὰ δάκρυά της καὶ κατέβηκε.

Σὲ λίγο κατέβηκε κι' ὁ Νῶε κι' ἀνοίξε τις πόρτες γιὰ νὰ βγοῦν καὶ τὰ ζῶα νὰ πάρουν λίγο ἀέρα.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΚΑΤΩ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΘΑΛΑΣΣΙΑ

Δεξιά μεριά τῆς χώρας, πρὶν νὰ φτάσῃ κανεὶς στ' ἀντίπερα κορτὰ γκρεμὰ τῆς ἀκροθαλασσίας, ποὺ ἦταν γεμάτα σπηλιάρια καὶ ποὺ δὲν τὰ πατοῦσε εὐκολὰ ἄνθρωπος, ἀπλω-νόταν ἡ δλόασπρη ἄμμουδιά, ὡς ἓνα τέταρτο δρόμο, στρώτῃ καὶ δλότσια, δίχως τὸ παραμικρὸ βραχάκι. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔρχονταν ἐκεῖ οἱ τρατολόγοι, νησιώτες καὶ Βατικιώτες, καὶ τραβοῦσαν τὰ δίχτυα τους ἀπὸ τὰ ξημερώματα ὡς ἄργα τὸ βράδυ, μετασκαλεύοντας ἓνα τόσο κάθε φορὰ. Τὸ εἶχα μεγάλη χαρὰ νὰ τοὺς ἐανοί-ξω ψηλὰ ἀπ' τὸ βουνὸ τὸ πρῶτ' ποὺ κατηφόριζα κι' ὕστερα δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ σχολάσουμε ἀπ' τὸ μάθημα γιὰ νὰ τρέξω σὲ δάτους. Ἦταν ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ δὲν μοῦ μίλαγαν ποτὲ μὲ τὸ κακό· μ' ἄφηναν νὰ στέκουμαι σιμὰ στὸ δίχτυ, ἔπως ἔδωγαν λίγο-λίγο ἀπ' τὸ νερὸ κι' ἐγὼ πάλι προθυμεύομαι νὰ τοὺς κἀνω κανένα θέλημα, νὰ μετακομίζω τὰ-δεῖα βαρελάκια, — τίς σηματοδούρες — ποὺ ἔλυναν ἀπ' τὸ σχοινί, ἢ νὰ κου-δαλῶ πέτρες στὸν καπετάνιο, ποὺ τίς σφεντόνιζε κατὰ τὴν σικκούλα γιὰ νὰ τρομάζουν τὰ ψάρια καὶ νὰ μὴν ξεφεύγουν δεξιά-ζερεβά. Τοὺς ἔ-διναν μὲ τὴν καρδιά μου κανένα ψω-μωμένο χλωρὸ κουκί ἢ κανένα φύλ-λο ἀγκινάρα ἀπὸ τὸν ντορβά μου, κι' ἐκεῖνοι πάλι μ' ἄφηναν νὰ μαζεύω τίποτα μαριδίτσες κι' ἄλλα ψαράκια ποὺ παραπέφτονταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὴν ἄμμο καὶ ποὺ τὸ βράδυ τὰ πήγαιναν τῆς μητέρας μου. Καὶ τὸ τυχερό μου ἦταν πῶς εἶχα καλὸ ποδαρικό· οἱ τρατολόγοι εἶχαν παρατηρημένο πῶς ἢ καλὰ δα τοὺς ἔδωγαν πρῶτης γραμ-μῆς ἄμα πήγαιναν· γι' αὐτὸ δὲν μ' ἄφηναν ποτὲ χωρὶς ἀπόκριση, ἔπως συνειθίζον νὰ κἀνουν οἱ μεγάλοι στοὺς μικροὺς, μόνον κουθεντιάσανε μαζί μου σὰν ἴσοι μὲ ἴσον καὶ σὰν ἑφταναν καὶ τοὺς φώναζαν: «Καλῶς τὰ πολεμάτε!» μοῦ ἔλεγαν κι' ἐκεῖ-νοι: «Καλῶς τονε, καλῶς τονε!».

Κάθε στιγμὴ τὸ δίχτυ κουδαλοῦσε ἔξω λογιῆς-λογιῆς μουστῆρια ἀπ' τὰ βάθη τῆς θάλασσας: ὄμορφα κοχύ-λια κι' ἀλλόκοτα φύκια ποὺ ἀγαποῦ-σαν νὰ τὰ ἐξετάζω ὥρα καὶ ποὺ ἄ-νοιγε ἡ καρδιά μου ἀπ' τὴ μυρουδιά ποὺ βγάζανε. Ὑστερα, σὰν ἡ τράτα ἀνοιγόταν νὰ καλάρῃ πέρα πέρα, ἐ-γὼ ἀπόμεινα ἐκεῖ δά, σκαλίζοντας

ὥρα κι' ὥρα τὰ φρεσκοθαλαμμένα φύ-κια, ποὺ χαϊρόταν τὸ μάτι μου νὰ τὰ βλέπῃ τόσο λογικὸ ποὺ ἦταν, κι' ὅπου κάθε λεπτὸ ἀνακάλυπτα και-νούργια σημεῖα καὶ τέρατα: πότε ἔ-βλεπα νάναδένεται κανένας σταυρὸς τῆς θάλασσας ἢ κανένα μικρὸ μο-σκοχτάποδο, πότε κατὶ ἄλλα πράγμα-τα ποὺ ἔμοιαζαν σὰν φαλάγγια ἢ σὰν ἀλογάκια τῆς Παναγίας μὲ μακρὶές ποδιάρες καὶ μὲ ξεπεταγμένα μάτια. Ἄν τύχαινε νάνε βγαλμένο καὶ κα-νένα ἄγριο σφουγγάρι, μεγάλο ὡς ἓνα καρδέλι ψωμί, καὶ τὸ ζούλιζα σιγαλὰ μὲ τὴ φτέρνα μου, ἔβλεπα νὰ ξεπροδύνουν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τίς τρύ-πες, κάθε μογοιοῦ κατακόκκινα, κα-δουράκια, ὅμοια μὲ κόμματα, ποὺ οὔτε περπατοῦσαν γρήγορα, οὔτε ἦ-ταν ἄξια νὰ δαγκάσουν· σήκωνα τὴ φτέρνα μου, τραβίδονταν καὶ πάλι μέ-στις κρυφίνες τοῦ σφουγγαριοῦ.

Ὅλα αὐτὰ τὰ μαζεύω προσεκτικὰ καὶ τὰ πόρευα μὲ φροντίδα στὸν ντορ-βά μου, μὰ τὸ βράδυ ποὺ γύριζα στὸ χωριὸ ἦταν καταντημένα ἀγνώριστα: δὲν τοὺς ἀπόμεινε πιά τίποτε ἀπὸ ἐ-κείνη τους τὴ γυαλάδα κι' ἦταν ὅλο ψωμοψίγουλα καὶ τρίχες ἀπὸ τὸν ντορβά. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸ εἶχα πά-φει πιά νὰ τὰ μαζεύω, καθόμουν μό-νο καὶ τὰ ἐξετάζω καλὰ-καλὰ, κι' ἔ-πειτα τάρριχνα πάλι στὸ γυαλὸ νὰ ζήσουν. Ἐνα φουστάτο γλάροι, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὴν τράτα ἀπὸ κοντὰ καὶ δὲν βλέπανε τὴν ὥρα πότε νὰ-νοιχτῇ γιὰ νὰ χάσουν κι' αὐτοὶ τὰ-πομεινάρια, σκαλίζονταν νὰ σιμώνουν ὅσο ἤμουν ἐγὼ ἐκεῖ καὶ τριγύριζαν ἀνυπόμονα ἓνα γύρω στὴν ἄμμο· κι' ἐσκούζανε μὲ νιτερέσο καὶ φοβερί-ζουν· θὰ μπορούσα νὰ πιάνω εὐκολὰ ὅσους ἤθελα ἀπὸ δαύτους, στήνοντες τοὺς ταινόπλακες καὶ δολώνοντας μα-ρίδα, μὰ οὔτε τρώγονταν, οὔτε κι' ἔβλαπταν κανένα σὲ τίποτε.

Ὅμως στὴν ἄμμο δὲν καθόμουν παρὰ μονάχα ὅταν ἦταν φερμένοι τρατολόγοι. Τὰλλα μου μεσημέρια τὰ περνοῦσα πέρα στὰ γκρεμὰ τὸ πε-ρισσότερο. Δὲν ἔδρισκα καμμιά εὐ-χαρίστηση στὴν ἄμμουδιά, σ' ἐκείνη τὴν δλότσια ἄπλα, ποὺ ἦταν ὅλη τὸ ἴδιο καὶ δὲν εἶχε μιὰν ἀποσκιάδα νὰ κάθεται κανένας. Τὰ γκρεμὰ εἶχαν ἄλλο γούστο, ἐκεῖ κάθε γωνίτσα τοῦ γυαλοῦ ἦταν ἀλλοιώτικη στὴν ὄψη κι' ἔδρισκα πολλὴν ἴσκιο καὶ δροσερὸ μέσα στὶς σπηλιές ποὺ φύλιαζαν τὰ-γριοπερίστερα.

Δὲν μπορούσες νὰ κατεβῇς ἐκεῖ κάτω, παρὰ μόνον ἂν ἤξερες τὰ πα-τήματα καὶ πάλι ἔπρεπε νάχῃς καλὰ τὸ νοῦ σου, γιατί λιγάκι νὰ παραπα-τοῦσε, μπορούσες νὰ ξεγλυοστρήσης καὶ νὰ γκρεμιστῇς. Οἱ βράχοι ἦταν μονοκόμματοι, κοφτοί, ἀλλοῦ δέκα ἀλλοῦ πενήντα ὀργυιές, κι' ἄμα ἄ-γνάντευε κανένας ἀπὸ πάνω κοδόνταν τὸ αἶμα του. Ἐγὼ ἤξερα τὸ πάτημα τῆς σπηλιάς τοῦ καλαμακιοῦ, ποὺ εἶχα πᾶει μὴ φορὰ μαζί μὲ ἄλλα παιδιὰ νὰ κολυμπήσουμε· ἀπὸ τότε, ἄμα εἶχα καιρὸ, τραβοῦσα δίχως ἄρ-γητα νὰ ξεμεσημεριάσω ἐκεῖ πέρα. Καὶ πέρασα ἓνα σωρὸ εὐλογημένα μεσημέρια τῆς ζωῆς μου σ' ἐκείνη τὴ γωνίτσα τῆς γῆς, ποὺ καὶ τώρα ἀναγαλλιάζει ἡ ψυχὴ μου σὰν τὰ θυ-μοῦμαι.

Μόλις πρόβαινα πάνω ἀπ' τὰ κρο-γκρέμι μ' ἔπαιρνε σταυτὰ τὸ ἀνά-στατο ἀχολογητὸ τῆς θάλασσας, ποὺ ἀνέβαινε σὰν ἀνεμὸς ἀπὸ κάτω καὶ ποὺ δυὸ βήματα πέρα πέρα οὔτε ἀ-κουγόταν. Ἐδωγὰ τὰ παποῦσια μου καὶ τάρριχνα κάτω, μαζί μὲ τὸν ντορβά μου καὶ μὲ τὴ σάκκα μου κι' ἔπειτα ἀρχίζα ἀγάλη ἀγάλη τὸ κατέ-δασμα, μὲ τὰ μοῦτρα κατὰ τὸν γκρε-μὸ, προσέχοντας νὰ πατῶ σίγουρα καὶ γαντζώνοντας καλὰ μὲ τὰ χέρια μου· ὅλη τὴν ὥρα, ὅσο κατέβαινα, βαστοῦσα ἀκόμη καὶ τὴν ἀναπνοή μου, γιὰ νὰ μὴν τύχῃ καὶ τὰ χάσω καὶ δὲν γύριζα ποτὲ νὰ κοιτῶ πίσω μου. Μὰ σὰν κατέβαινα πιά στὴν πε-ζούλα καὶ πατοῦσα τὸ ποδάρι μου σὲ στέρεα καὶ ἴσια γῆς, ἀνάσαινα βα-θειὰ καὶ κοίταζα κάμποσο τὸν γκρε-μὸ, ἀναπομνημένος.

Στὴν πέρα ἄκρη τῆς πεζούλας ἀ-νοιγόταν ὁλόγρη κι' ἀποσκιερὴ ἡ μπασιά τῆς σπηλιάς· εἶχε λιγάκι χω-ματάκι στὴ μιὰ πάντα καὶ φύτρωναν ἐκεῖ λίγα ξεροκάλαιμα, γι' αὐτὸ τὴ λέγαν Καλαμάκι τὴ σπηλιά. Ἐνα γύρω τὰ μάγουλα τῶν γκρεμῶν ἦταν γεμάτα κάπαρες, ἀκρίταμους, ἄγριο-βιολέττες καὶ πράσα.

Ἦταν χαρὰ Θεοῦ ἐκεῖ καὶ δὲν ἀ-γαποῦσα ἄλλο μέρος ὅσο ἐκεῖνο. Ἐ-παιρνα ἀπὸ χάμω τὰ πράγματά μου καὶ τὰ πόρευα στὸν ἴσκιο τῆς σπη-λιάς, ἀνασκούμενα γόνυκα καὶ μπρά-τσα κι' ὕστερα τριγύριζα στὰ βράχια μὲ τὸ λαζάκι μου. Ἐδρισκα ἐκεῖ μπόλικα θαλασσινὰ: πεταλίδες, γα-ρίδες, καθούρια μαῦρα καὶ κόκκινους μαλλιαροκάδουρους, κρυμμένους μέσα σὲ βαθειὲς τρύπες, ποὺ τοὺς ξεγελοῦ-σαν μὲ κανένα ἄσπρο πρᾶγμα καὶ βγαῖναν σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὰ ἔξω ὡς πού τοὺς κάρφωνα. Ἐξω ἀπὸ τὰ βράχια δὲν ἔδωγαν ποτὲ γιὰ κο-

λύμπι ἢ γιὰ ἄλλο τι, γιατί τὰ νερὰ ἦταν ἄπατα καὶ δὲν ἤξερα καὶ τόσο νὰ κολυμπᾶω· ἀπὸ τῆς Ἀναλήψεως ὁμῶς καὶ πέρα, ποὺ τὰ νερὰ ζεσταί-νουν καὶ κολυμπᾶει ὁ κόσμος, γδυ-νόμουν ἀπ' ἀμέσως κι' ἔμπαινα σὲ τίποτε μεγάλες λουμπες ποὺ μοῦ πῆ-γαιναν ὡς τὴ μέση καὶ ὡς τὸ στήθος.

Τότε μπορούσα νὰ θγάζω κι' ὅσους ἤθελα ἀχινούς, ποὺ εἶχε κι' ἀπ' αὐ-τοὺς μπόλικους, θεόβαρους, αὐγωμέ-νους ἀχινούς, μὲ φαί πεντανόστιμο. Ἄν τύχαινε νὰ πατήσω κανέναν πετιό-μουν ἔξω στὸ βράχο, ἔλεγα μέσα μου: «ὦχ, ὦχ, καῖλα μου!» καὶ ἄρπαζα τὸ πόδι μου νὰ τὸ κοιτάξω. Μὰ δὲν ἦταν τίποτε. Ἐγὼ ἐκείνον τὸν και-ρὸ, περπατοῦσα ξυπόλυτος τὸ περισ-σότερο κι' οἱ πατούσες μου ἦταν ἔτσι ψημένες, ποὺ δὲν φοβόνταν ἀπ' ἀ-γκάδια.

Γιὰ νὰ βλέπω τὴν ὥρα κοίταζα τὸν ἥλιο· ἄμα ἔλεγα πῶς περνᾶει πιά μεσημέρι, πήγαινα στὸν ἴσκιο τῆς σπηλιάς, φόραγα τὰ ροῦχα μου κι' ἔτρωγα τὰ θαλασσινὰ ποὺ εἶχα μα-ζεμμένα κι' ὅ,τι ξεροφάει μοῦ εἶχε στὸν ντορβά ἢ μητέρα μου.

Πέρα ἀνοιχτά, κάπνιζε τὸ φουγά-ρο κανενὸς βαποριοῦ καὶ τὸ μάτι μου δὲν μπορούσε νὰ τὸ ξεκαθαρίσῃ νὰ καταλάβω πῶς ἦταν· δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτὲ μου βαπόρι ἀπὸ κοντὰ. Τὸ μι-κρὸ ἐκεῖνο χωριὸ, ποὺ ἐμεῖς τὸ λέ-γαμε Χῶρος, γιατί ἐκεῖ ἦταν ὁ πάρε-δρος, τὸ ἑλληνικὸ σχολεῖο κι' ὁ ὑπε-νωματάρχης, ἦταν τόσο φτωχὸ καὶ τόσο παράμερο, ποὺ δὲν εἶχε ἀράξει ποτὲ βαπόρι στὸ λιμανάκι του· τὰ λίγα τσουβάκια τριτάλευρο καὶ τὰ δυὸ-τρία βαρέλια ῥέγγες καὶ σαρδέλ-λες ποὺ πουλιόταναν στὰ μαγαζιά, τὰ-φερναν μὲ τὸ καῖκι ἀπὸ τὴν πολι-τεία ποὺ ἦταν πέντε ὥρες, εἴτε ἀπὸ θάλασσα πήγαινε, εἴτε ἀπὸ στεριά. Στὸ τέλος δὲν ἀγνάντευα πιά, παρὰ μόνον τὸ φουγάρο καὶ τὰ κατάρτια καὶ σὲ λιγάκι μόνον τὸ μελανὸ καπνὸ, ποὺ σερνόταν ἀργὰ-ἀργὰ ἐπάνω στὸ πέλαγο. Θὲ νάμπαινα κι' ἐγὼ σὲ βα-πόρι, συλλογίζομαι, σὰν θὰ μὲ στέλ-νανε στὸ πανεπιστήμιο μὲ τὸ καλὸ. Καὶ τὸ μυαλό μου, μόνον του, παρὰ-παιρνε τότε κι' ἐκεῖνο, ταξίδευε σὲ μακρινούς τόπους ἀπάτητους, στὸ νη-σάκι τοῦ Ροβινσὼν καὶ στὴν Ὀδύσ-σεια καὶ σ' ἐρημιές μὲ φανταχτερὰ δάση καὶ μὲ θεριὰ καὶ μὲ βουβούς πύργους. «Ἀλαφάρια, κουδουνά-κια καὶ πανώρια ζευγαράκια, ἔλεγε μιὰ φωνή· τὴν κόρη ποὺ ἔχετε στὸ βουνό, λάμια τὴν τριγυρίζει...».

Κι' ἂν τύχαινε νὰ σκάσῃ ξαφνικὰ τὰ φτερά του κανένα ἄγριοπερίστερο,

ποὺ ἔρχότανε νάμπῃ στὴ σπηλιά καὶ τρώμαζε καθὼς μ' ἔδλεπε, πεταγό-μουν ὡς ἐκεῖ ἐπάνω ἀπὸ τὸ φόβο μου καὶ περνοῦσε κάμποσο γιὰ νὰ πάῃ ἢ καρδιά μου στὸν τόπο τῆς. Μάλιστα, συχνὰ-πυκνὰ καὶ ἐξέχωρα, σὰν ἔκανε πολλὴ ζέστη καὶ σιγαλιά, ποὺ νὰ μὴν ἀκούγεται οὔτε τὰ κῦρῳ, ὁ νοῦς μου, ὕστερα ἀπὸ ἓνα ξάφνιασμα σὰν κι' αὐτὸ, πήγαινε σὲ τέτοια πράγμα-τα, ποὺ στὸ τέλος δειλιάζα καὶ δὲν εἶχα καθόλου κουράγιο. Ὅλα τὰ πα-ραμύθια ποὺ μοῦλεγε τὰ βράδυα ἢ μητέρα μου κι' ὅλες οἱ ἱστορίες γιὰ τρίγγες καὶ γιὰ πλανήταρους, ποὺ κουθεντιάσαμε ἀναμεταξύ μας τὰ παι-διὰ, ζωντάνευαν μονομιᾶς στὸ μυαλό μου, ὁ τόπος ἄγριεψε κι' ἐνιωθα ὅλο κρυάδες στὴ ράχη μου. Κεῖ δίπλα ἦταν ἡ σπηλιά ἢ Χιουτάρια, ποὺ κά-θε μεσάνυχτα οἱ γυαλοῦρες διάθονταν τὰ πανιά τους. Ἄμα πετύχαιναν κα-νένα ξεμοναχιασμένο ψαροκάϊκο, τὸ-

παιρναν, πήγαιναν μονονυχτὶς στὴν Ἀραπιά καὶ κουδαλοῦσαν χουρμάδες στὴ σπηλιά γιὰ νὰ τοὺς φᾶνε... Ἡ θεώρατη χουρμαδιά ποὺ φύτρωνε πρὸ πέρα στὰ βράχια, ἦταν ἀπὸ τὰ κου-κούτσια ποὺ πετοῦσαν.

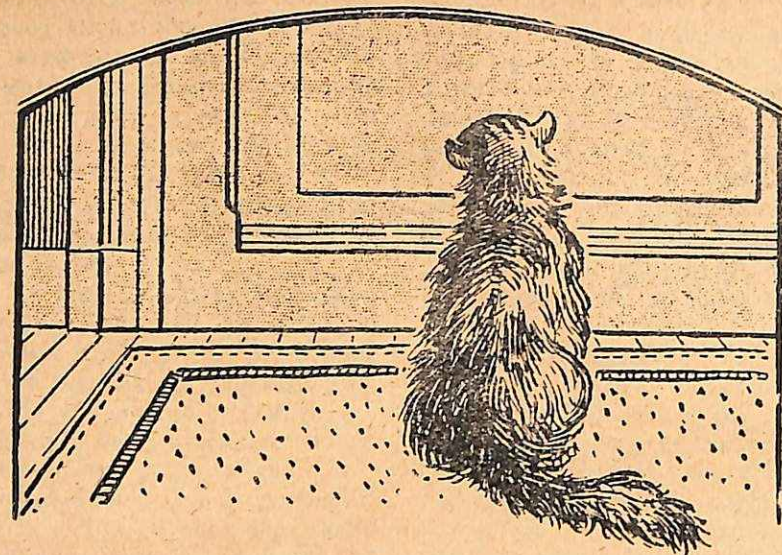
Ἄλλες ὥρες δὲν σκιαζόμουν καὶ πολὺ τοῦτες τίς ἱστορίες, ὁμῶς ἐκεῖ-νη τὴ στιγμὴ σιγουράριζα ἀθελά μου τὴ ράχη μου στὸ βράχο καὶ κοίταζα ἀλαφιασμένος ἐδῶ κι' ἐκεῖ κι' ἀκρο-μαζόμουν μὴ θάκουστῇ καὶ μὴ θὰ ξεπροβάλλῃ τίποτε. Τότε, καὶ νὰ δι-ψοῦσα ἀκόμη, δὲν ἔμπαινα στὴ σπη-λιά νὰ βρῶ τὸ νερὸ κι' ἂν δὲν ἔρχό-ταν τίποτε ποὺ νὰ μοῦ δώσῃ κουρά-γιο — περαστικὴ βάρκα ἢ μακρινὴ ἀνθρώπινη φωνή — σηκωνόμουν, μάζευα, μουδιασμένος κι' ὅλο κοιτάζον-τας ἓνα γύρω, τὰ πράγματά μου καὶ σκαρφάλωνα χέρι-χέρι στὸ γκρεμὸ, φεύγοντας πρὶν τῆς ὥρας μου.

«Οἱ ξεριζωμένοι» ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Καὶ ὁ Μάκης μας εἶναι ἑτοιμὸς γιὰ τὸ σχολεῖο.
Ἀνεκινώθη ἀπὸ τὴν Ἀμαρυσίδα

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΦΟΥΦΟΥΛΗ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Η μεγάλη πόρτα κλείστηκε. Απομένει στο σπίτι ολομόναχος, δεν θα μου λείψει όμως τίποτε δυο δόκιμους μήνες που θα βρίσκονται σε ταξίδι ο αγαπημένος μου αφέντης, η καλή μου κυρία και ο μικρός μου κύριος, ο χαϊδεμένος, που με πείραζε καμιά φορά, μα μου έδινε και το κόσμου τις λιχουδιές. Ναι, απόμεινα ολομόναχος, γιατί είμαι πολύ γέρος πιά για να πάω ταξίδι. Θα πέθαινα στο δρόμο, αν ήθελαν να με πάρουν μαζί τους, όπως άλλοτε. Μα και τώρα θα πεθάνω, δίχως άλλο από λύπη κι από πλήξη, γιατί όλον αυτό τον καιρό δεν θα ιδω άλλον άνθρωπο μπροστά μου από τη γριά παραδουλεύτρα, που θα έρχεται μία φορά τη ημέρα—αν έρχεται κιόλας—για να μου φέρνει το φαγητό μου και να μου βάζει φρέσκο νερό στο γαβαθάκι μου. Μ' αυτό δεν θάμαι για μένα ούτε αρκετή παρηγοριά, ούτε διασκέδαση.

Τι θα κάνω όλον αυτόν τον καιρό; Κοιτάζω μελαγχολικά την κλεισμένη πόρτα, που πίσω της χάθηκαν αυτοί που αγαπώ και που δεν ελπίζω να τους ξαναϊδω ποτέ μου πιά να ξαναπαίξουν, κι αναρωτιέμαι μ' αγωνία, πώς θα περάσω τον καιρό μου. Να κοιμάμαι; Να ρεμβάζω; «Ε, κι έπειτα; Τι ώρες που ούτε θα κοιμάμαι, ούτε θα ρεμβάζω τί θα κάνω; Πώς να κάνω ώστε να φάω στους αγαπημένους μου κάτι, που να τους θυμίζει έμένα όταν εγώ δεν θα υπάρχω πιά; Που να τους δείχνω την αγάπη που τους είχα;

μέ υπνώτισε και μου έφερε μια εμπνευση για να περάσω τις άτεχνες ώρες της μοναξιάς μου και να πραγματοποιήσω την μεγάλη επιθυμία μου, να δείξω στα άφροντικά μου την αγάπη μου: Θα πιάσω να γράψω την ιστορία μου! Τα όρνιθοσκαλισμάτα μου θα είναι βέβαια κάπως δύσκολο να διαβαστούν, μα τα καλά μου άφροντικά καταλάβαιναν πολλές φορές τη γλώσσα μου. Γιατί να μην καταλάβουν και το γράψιμό μου;

ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΦΟΥΦΟΥΛΗ

Α'

Για να διηγηθώ τη ζωή μου πρέπει τα γυρίσω πίσω στα πρώτα παιδικά μου χρόνια. Η μητέρα μου ήταν μια γάτα που ή τρία της ήταν λίγο τραχειά, μα το χρώμα της γούνας της ήταν σταχτί τόσο ανοικτό, που έμοιαζε σαν ασήμι. Καμιά άλλη γάτα σ' όλο το χωριό δεν είχε τέτοια ωραία γούνα και η ομορφιά της μάννας μου έκανε να την θαυμάζουν και να την καμαρώνουν όλοι. Ήταν σαν βασίλισσα μέσα στο κτήμα όπου ζούσε, έμπαινε κι' έβγαине στο σπίτι ελεύθερα, ενώ όλες οι άλλες γάτες μόνο στην αποθήκη είχαν το δικαίωμα να μπουν, και όταν γεννηθήκαμε, εγώ και τα δέσφια μου, μάς εγκατέστησε, χωρίς να την εμποδίσει κανένας, σ' ένα μεγάλο πανέρι όπου έβαζαν τα ρούχα όσα ήταν για μπάλωμα και που βρισκόταν πάντοτε δίπλα στο μεγάλο τζάκι.

Το κτήμα όπου γεννήθηκα βρισκόταν κοντά σ' ένα γέρικο μύλο, που από καιρό δε δούλευε πιά. Ένας ρωμαντικός ποιητής και η γυναίκα του τον είχαν αγοράσει και τον μεταμόρφωσαν σε μια χαριτωμένη έξοχική βίλλα. Εκεί έρχονταν συχνά κι' οι φίλοι τους και περνούσαν μαζί τους τους πιά ωραίους μήνες του καλοκαιριού.

Τους μήνες αυτούς οι κάτοικοι του μύλου προμηθεύονταν τα αυγά τους, τα λαχανικά τους, το βούτυρο τους, ως και τα λουλούδια τους ακόμη, από το κτήμα το δικό μας.

Μια μέρα—είχα αρχίσει κιόλας να κάνω τα πρώτα μου βήματα και έπαιζα με τ' αδέρφια μου στη μεγάλη κουζίνα που χρησίμευε και για τραπέζια—, όταν βλέπω να μπαίνουν μες στην κάμαρα τρεις νέες και χαριτωμένες γυναίκες. Η μια από αυτές, που είχε κρεμασμένο στο χέρι της ένα μικρό καλάθι, ήταν ξανθή και είχε τα ωραία εκείνα χρώματα που βλέπει κανείς στις γυναίκες του Ρομπινέ — αργότερα έμαθα πως ο

Ρομπινέ ήταν ένας μεγάλος Φλα-

μανδός ζωγράφος και γι' αυτό μπορώ να κάνω αυτή τη σύγκριση—δηλαδή είχε ένα δέρμα άσπρο σαν το γάλα και μάγουλα τριανταφυλλένια. Μόλις με αντίκρυσε η κυρία έσκυψε κατά μένα, μου είπε πως ήμουν όμορφος—κι' αλήθεια έμοιαζα της μάννας μου—και μου έκανε ένα σωρό χάδια, ενώ η γριά χωριάτισσα ή κυρά μου, έβαζε στο καλάθι αυγά και βούτυρο και σκέπασε όλα αυτά από πάνω μ' ένα μεγάλο μπουκέτο λουλούδια.

Η κυρία Ιουλιέτα—έτσι έλεγαν την όμορφη κυρία—που στην αρχή είχε πάρει το καλάθι από τα χέρια της χωριάτισσας, θέλοντας ν' ανοίξει την τσάντα της για να πληρώσει τα πράγμα που ψώνισε, το ακούμπησε χάρω. Σαν περίεργο γατάκι που ήμουν, πήγα κοντά σ' αυτό το καλάθι, που μου φάνηκε πολύ πιά όμορφο από αυτό που κοιμόμουν με τη μάννα μου και με τ' αδέρφια μου. Μυρίστηκα τα λουλούδια, μα πιά έλκυστική ακόμη ήταν η μυρουδιά από το βούτυρο και για να τη νοιώσω από πιά κοντά χώθηκα μέσα στο καλάθι, από κάτω από τα λουλούδια. Έτσι βρέθηκα σε μια κρυφώνα τόσο ωραία, που αποφάσισα να μείνω εκεί λίγη ώρα για να παίξω το κρυφτούλι με τ' αδέρφια μου, που θα μ' έψαχναν και δεν θα μ' έβρισκαν. Έτσι όμως, όπως ήμουν κουβαρασμένος αρχισα να νυστάζω και στο τέλος, νανουρισμένος κιόλας από το ρυθμικό κούνημα του καλάθιού αποκοιμήθηκα βαθειά: «Όταν άνοιξα τα μάτια μου αντίκρυσα τα εκπληκτα και γελαστά πρόσωπα από τις τρεις κυρίες. Είχαν φθάσει στο σπίτι τους, είχαν σηκώσει τα λουλούδια που με σκέπαζαν κι' έτσι φανερώθηκαν απρόοπτα μπροστά τους.

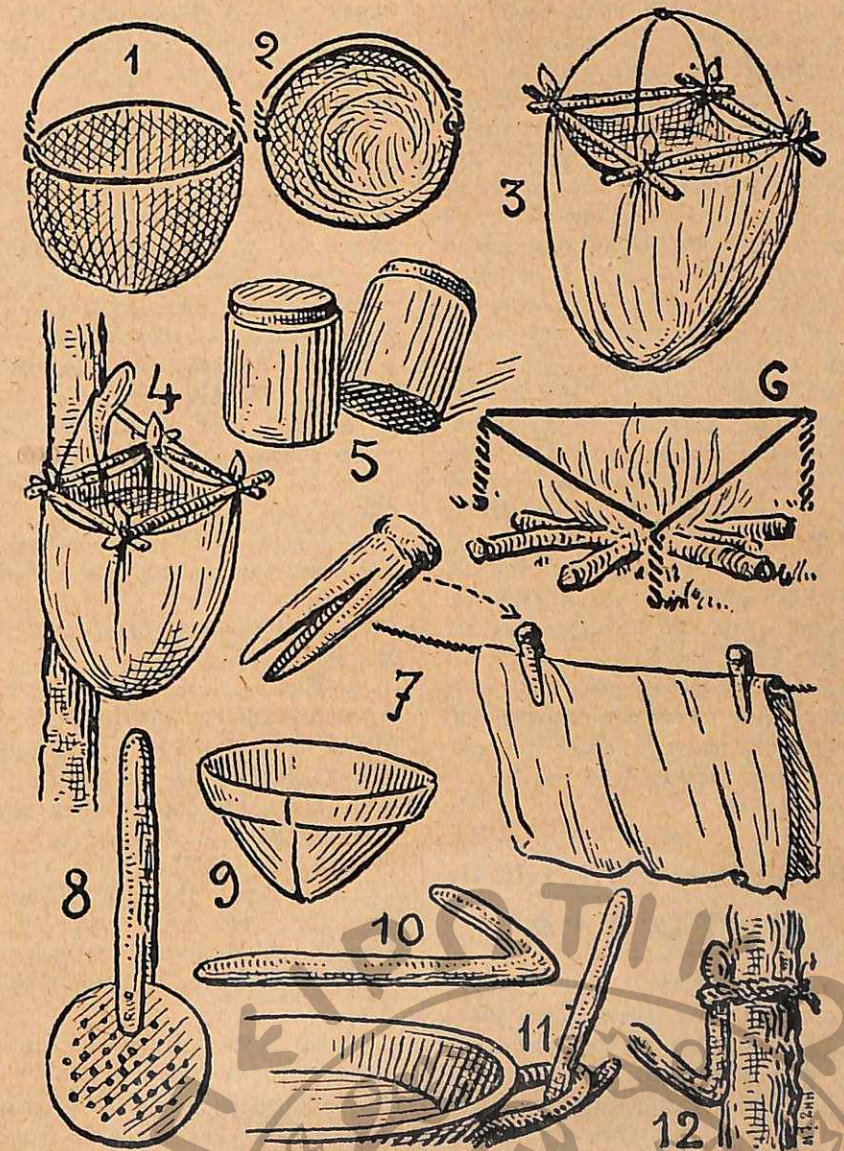
Ξεκαρδισμένη στα γέλια η κυρία Ιουλιέτα έτρεξε και φώναξε τον άνδρα της. Αυτός ήρθε και με είδε και δήλωσε πως μολονότι ο τρόπος που μπήκα στο σπίτι τους ήταν δόλιος και παράνομος, ωστόσο τον έβρισκε πολύ άστειο και χαριτωμένο και για να κάνω το χατήρι της γυναίκας του αποφάσισε να με κρατήσουν. Η κυρία Ιουλιέτα ένθουσιασθηκε και βρήκε εύθους τόνο που μου ταίριαζε. Έπειδή ήμουν μαλλιαρός και φουφουδάτος αποφάσισε να με βγάλει Φουφούλη.

«Αν πω ότι εύθους εξαρχής ήμουν ένθουσιασμένος από την περιπέτειά μου, θα πω ψέμματα» αγαπούσα πολύ τη μητέρα μου και τα δελφάκια μου και λυόμουν που άφησα την καλή κυρά μου τη χωριάτισσα και την με-

γάλη κουζίνα που είχα μάθει όλες τις γωνιές της και της κρυφώνες της, πότε παίζοντας με τα δελφάκια μου, και πότε φεύγοντας για να κρυφτώ

από τη μητέρα μου όποτε ήθελε να με γλύψει και να με καθαρίσει. Πάντα όμως γύριζα κοντά της, κι' όταν φοβόμουν μή με δείρη, γιατί την α-

ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΣΑΣ

Αυτά τα χρησιμώτατα πράγματα για το «νοικοκυριό» του στρατοπέδου σας, μπορείτε να τα κατασκευάσετε μόνοι σας με λίγο ξύλο, λίγη λαμαρίνα και χοντρό σύρμα.

1. Τρυπητό από χοντρό σύρμα και ψιλό συρματόπλεγμα. 2. Το ίδιο κοιτάξιμο καθέτως.
3. Κουβάς για νερό από μπουκιά, σύρμα και τέσσερα ραβδάκια που χρησιμεύουν για τραβέρσες. 4. Ο κουβάς κρεμασμένος σ' ένα δέντρο.
5. Αλατιέρα και πιπεριέρα από καρτόνι με βούλωμα από φελλό.
6. Τσίγκο για τη φωτιά κρεμασμένο από χοντρό σύρμα.
7. Μανταλάκια για τα ρούχα κρεμασμένα από ένα κομμάτι ξύλο.
8. Κουτάλα τρυπητή κρεμασμένη από ένα κομμάτι ξύλο και τον πάτο από ένα κουτί κονσέρβας, που του έχετε ανοίξει τρύπες μ' ένα καρφί.
9. Πρόχειρο κύπελλο κρεμασμένο από ένα κομμάτι χοντρό χαρτί.
- 10-11. Πιάσιμο για τις κατασρόλες κρεμασμένο από ένα κομμάτι ξύλο.
12. Το ίδιο πιάσιμο στερεωμένο σ' ένα δέντρο όπου χρησιμεύει ως κρεμαστήρα για ρούχα, για καπέλλα κ.τ.λ.

γαπούσα πολύ για να την παρακούσω, κι' ή άγκαλιά της ήταν το πιό ζεστό και γλυκό καταφύγιο για μένα. Μά τώρα με την άμυαλιά μου όλα αυτά τελείωσαν για πάντα, και μια καινούργια ζωή άρχισε για μένα.

Β'

Έζησα τρισευτυχισμένος πολλά χρόνια—έξη επάνω—κάτω—μαζί με τα άφεντικά μου. Τό καλοκαίρι το περνούσαμε στο μύλο, κοντά στο κτήμα που είχα γεννηθεί, και το χειμώνα σ' ένα ωραίο ισόγειο διαμέρισμα στο Παρίσι, στις όχθες του Σηκουάνα. Τό σπίτι μας βρισκόταν σε μια από τις ωραιότερες συνοικίες του Παρισιού. Τό ποτάμι κυλούσε ήρεμο και μεγαλόπρεπα από τό άλλο μέρος του δρόμου μας, τότε λάμποντας κάτω απ' τό φώς του ήλιου, τότε σκοτεινό και μολυβι, αντιφεγγίζοντας τόν συννεφιασμένο ουρανό. Από τό παράθυρά μας φαινόταν ή άριστουργηματική πρόσοψη τής Παναγίας που έμοιαζε σάν διαμαντόπετρα όταν έπεφταν επάνω της οι χρυσές άχτίδες του ήλιου κατά τό ήλιοβασιλευμα. Στ' άριστερά φαινόταν τό ποτάμι, που τότε κρυβόταν και τότε φανερωνόταν κάτω από τις άμέτρητες γέφυρες. Χάρη στο Σηκουάνα δεν είχαμε τήν εντύπωση πώς κατοικούσαμε σε μια πυκνοκατοικημένη και πολυθρόνη πολιτεία, αλλά πώς μέναμε σ' έναν κόσμο δικό μας.

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΠΟΔΙΑ

Άγαπητοί μου,

Η ΦΩΦΗ, ή μικρή μου φίλη, μια από τις τελευταίες ήμέρες του Ιουνίου ήρθε να με ιδώ, και μου είπε:

—Είναι κι' ή τελευταία ήμέρα που φοράς τήν ποδιά. Άδριο θά τήν πετάξω.

—Τήν βαρέθηκες;

—Ούφ!

—Κι. όμως σου πάει τόσο όμορφα! Με κανένα φουστάνι δεν θάχης τέτοιο έξωτερικό.

—Θά είμαι όμως άνθρωπος.

—Τώρα τί είσαι;

—Μαθήτρια.

—Κι' ή μαθήτρια δεν είναι άνθρωπος;

—Άνθρωπος με μια μαύρη ποδιά!

—Έ, άδριο θά είσαι άνθρωπος μ' ένα κόκκινο φουστάνι. Βρίσκεις διαφορά;

—Μεγάλη! Μεθαύριο τό κόκκινο φουστάνι θά είναι άσπρο. Μεθαύριο

μπαίξ. Μεθαύριο ούρα. Και τότε ζακετάκι, τότε σεμιζέττα, τότε μονοκόμματο. Ποικιλία, μόδα, γούστο, χαρά. Άμ τί, τώρα; Δεν είμαι σά... ρασοφόρος;

Γελάσαμε, έφυγε.

Σε λίγες ήμέρες, ξανάρθε να μάποχαιρέτησέ. Είχε τελειώσει τις εξετάσεις της—Δ' Γυμνασίου, λίαν καλώς και κλάσμα—κι' έφευγε με τούς δικούς της να ξεκαλοκαίρεψή στην Κηφισιά.

Δέν έμοιαζε καθόλου με τήν προχθεσινή... ρασοφόρο. Είχ' ένα κομψό φουστάνάκι, άσπρο με ρόδινα άνθία, με χλωμοπράσινα φυλλαράκια και με καφετιά κλωνάρια—ένα χαριτωμένο σχέδιο—και καρφιτσούλα χρυσή, και δαχτυλίδάκι, και βραχιολάκι—στολίδια που δεν τα φορούσε στο σχολείο. Μά τί τα θέλετε! Τήν χάρη που είχε με τήν απλή μαύρη ποδιά και με τό μεγάλο πέτσινο χαρτοφύλακα στο χέρι—σήμερα κρατούσε ένα άσπρο τσαντάκι—δεν τήν έβλεπα πιά.

—Τώρα λοιπόν είσαι άνθρωπος; της είπα κοιτάζοντάς την από πάνω ως κάτω.

—Κοροϊδεύετε σεις, μου είπε. Μά εγώ τώρα ζώ!

—Επειδή πέταξες τήν ποδιά;

—Δηλαδή τή φύλαξα, γιατί είναι ακόμα καινούργια. Άλλοίωτικά με τί ευχαρίστηση θά τήν έσχιζα!

—Ωστε τήν ίδια θά ξαναφορέσεις;

—Α, μη μου τό θυμίζετε!...

—Τό Σεπτέμβρη...

—Σωπάτε! Μη μου χαλάτε τήν χαρά μου. Θά σάς δούμε κανένα βράδυ στην Κηφισιά; Έλατε!

Μάποχαιρέτησε κι' έφυγε εύτυχη σμένη.

Πρό δλίγων ήμερών γύρισε. Και μου παρουσιάσθηκε—είχα να τήν ιδώ δούμουσιν ήμερες—μ' ένα κοσμικό πάλι φουστάνάκι μ' από χρυσάφι κουκουλάκι. Έρχόταν ίσια από τό σχολείο της, όπου είχε έγγραφεί, κι' ήταν πολύ χαρούμενη γιατί είχε ξαναϊδεί εκεί μερικές φίλες.

—Και τήν ποδιά; τήν ρώτησα, δεν τήν έβαλες ακόμα;

—Η έκπληξή μου τώρα ήταν μεγάλη: «Η Φώφη δεν έκαμε κανένα «ούφ!»». Παρά σιγά, μελαγχολικά, μου αποκρίθηκε:

—Δυστυχώς... δεν ήταν έτοιμη σήμερα.

—Ήθελε σιδέρωμα;

—Τί σιδέρωμα; Μου κάνουν άλλη.

—Γιατί; δεν μου είπες πώς ήταν ακόμα καινούργια;

—Ναι... μά μεγάλωσε ο γάιδαρος και μίκρυνε τό σαμάρι.

Άλήθεια, ή μικρή μου φίλη, που έχει πρόωρη ανάπτυξη, μεγαλώνει από μήνα σε μήνα, Δεν είναι ακόμα δεκαπέντε χρονών και τό κεφάλι της άγγίζει τα κροστάλλινα κρόσια τής λαμπίτσας που κρέμεται από τό ταβάνι στη μέση του γραφείου μου. Τό καλοκαίρι, στην Κηφισιά, είχε ψηλώσει και χοντύνει ακόμα. Βέβαια που δεν θά τής γινόταν πιά ή περσινή ποδιά...

—Και λυπάσαι που ή καινούργια δεν ήταν έτοιμη σήμερα; τήν ρώτησα.

—Νά σάς πώ τήν αλήθεια, ναι. Τήν έχω επιθυμήσει, άνυπομονώ να τήν ξαναφορέσω.

—Νά γίνης πάλι... ρασοφόρος;

—Ναι! Σας φαίνεται παράξενο, έ;... Γιατί θά θυμάστε πώς έκανα τόν Ιούνιο... Κι' όμως, άμα μπήκε ο Σεπτέμβρης, ή Κηφισιά δεν με χωρούσε πιά. Νοσταλγούσα τήν Άθήνα μου, τό σχολείο μου και... τήν ποδιά μου. Τό πιστεύετε;

—Τό πιστεύω λέει; Μά έτσι συμβαίνει πάντα, παιδί μου. Τό Σεπτέμβρη επιθυμούμε, νοσταλγούμε, τι αφίνουμε, τι πετάμε με τόση περιφρόνηση τόν Ιούνιο. Είν' ένας νόμος τής ζωής αυτός. Και δεν έπρεπε να έκπλαγώ τόσο όταν είπες «δυστυχώς» που δεν ήταν έτοιμη ή ποδιά σου. Έπρεπε να τό περιμένω... Πότε λοιπόν θά τήν ξαναβάλεις;

—Δέν ξέρω... όταν θάρχισουν τά μαθήματα... Δεν μ'ας είπαν ακόμα... ίσως τήν άλλη Δευτέρα.

—Ωραία! Νάρθεις λοιπόν να σε ιδώ και με τήν καινούργια ποδιά;

—Βεβαίως, αφού σάς άρέσει τόσο.

—Μά τώρα, μου φαίνεται, τό ίδιο σ' άρέσει και σένα...

Με κοίταξε, σκέφθηκε λίγο, χαμογέλασε και ξαφνικά:

—Νά σάς πώ λοιπόν δλη τήν αλήθεια; μου είπε σχεδόν σ' αὐτή τήν ώρα που φαίνεται πώς θά ξαναγίνω άνθρωπος! Τώρα θ' άρχίσω πάλι να ζώ! Η ποδιά, ή ποδιά! Δεν είναι άλλο!

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Κοίτα! Γαλήνη άπλώνεται τριγύρω. Τριγυρνάνε στον κάμπο χρυσοφτέρουγες στερνές του Φοίβου άχτίδες. Στ' ή μέρα τ' αποκοίμισμα τ' όνειράτα ξυπνάνε. Και φτερουγίζουν ξωτικές στα δάση κορασιδες.

«Ω, κάμπε μου όλοπράσινο! τό πράσινό σου έλπίδα, Ήλιολουσμένο ή ρόδινο χλωμό τό δειλινό. Πώς ρίχνεις μιάς πρωτόγνωρης μέσ' στις καρδιές άχτίδα. Χαράς, μαζί με τό γλυκό ροδόχρυσο ούρανό!»

Είναι γαλήνη όλόγυρα.

«Ω, τί γλυκειά γαλήνη! Μέσ' στην καρδιά μου άπλώνεται κάτι. Πόσο γλυκό! Φεύγ' ή ψυχή μου, ή σκέψη μου. Στή μοναξιά μ' αφήνει. Και φτερουγίζει πλάι σ' όνειρο ούρανό, μαγικό!»

Είναι γαλήνη όλόγυρα.

Κι' άπλώνοντ' ίσκιος στις κορφές, στο μακρινό βουνό, Πέρα στα μάκρη, στα ψηλά, έν' άστρο τρεμουλιάζει.

Είναι τό πρώτο που άναψε στο βραδυνό ούρανό.

Και τό σκοτάδι άπλώνεται. ό κάμπος σκοτεινιάζει. Όρες περάσαν π' έορυσσε κάθε του Φοίβου άχτίδα. Μ' απ' τήν καρδιά τ' άπελπισιάς κάθ' ίσκιος πιά μεριάζει.

Κι' άπλώνεται μια όλόχρυση μέσ' στην καρδιά μου έλπίδα.

Χλωμή Σελήνη [Β]

ΣΑΝ ΠΡΟΖΑ

«Υστερα απ' τήν πόρα αὐτή τήν τόσο δυνατή κι' αναπάντεχη, φούσκωσε τό ξεραμμένο και σκαμμένο απ' τήν ήλιοκαίλα χόμα τής έξοχής. Κι' ή κτριναρά πρασινάδα ζωντάνεψε κι' άλλαξε τό ξεβαμμένο χρώμα με τό ζωηρότερο πράσινο.

Κι' άνοίγω τά ρουθούνια μου και μυρίζω... μυρίζω... Μ' άρέσει πολύ αὐτή ή όσμη τής βρεγμένης γής, που μου φέρνει άκαθόριστα στην ψυχή συναισθήματα άόριστα, που περισσότερο μοιάζουν με ξεθωριασμένες όνειρων άναμνήσεις.

Ίσως νάναι άπομεινάκια άναμνήσεων τών παιδιαστικών μου χρόνων. Μ' έπαινε τότε ή μητέρα μου και κάναμε άτέλειωτους περιπάτους στην έξοχή, πάντα μετά τή βροχή...

Ένας γυμνοσάλιαγκας γλυστρά νωχελικά στο νοτισμένο χόμα. Δέ μ' άρεσουν καθόλου αὐτά τά σαλιγκάρια, τά χωρίς καβούκι. Είναι τόσο σιχαμένα καθώς γυαλίζει τό γυμνό τους κορμί. Μου δίνουνε τήν εντύπωση φειδιού ή μάλλον σκουληκιού! Βέβαια πόσο μοιάζει μ' αὐτό τό σταχτί σκουλήκι

τής γής που άπεγνωσμένα πασχίζει να βγί απ' τή λάσπη. Κουνάει τό κορμί του οριζόντια και πλάγια, τεντώνεται, μικραίνει, μαζεύεται, φουσκώνει σά να έχη μέσα κάποιο έλατήριο, κι' όλο του τό είναι συσπειρώνεται σ' ένα άπέραντο πόθο να βγί απ' τή γή. Έτσι καθώς είναι μονοκόμματο, μακρόστενο, με λουρίδες ζωμένο τό κορμί του, μοιάζει με πεθαμμένο που θέλει να βγί απ' τή γή, μά ζωμένος με τό σάβανό του δεν τό κατορθώνει. Κι' έτσι μου φέρνει κάποια στενοχώρια να βλέπω αὐτό τό σκουλήκι στον άπελπισμένο άγώνα του... Θά τό τραβούσα έξω αλλά τό σιχαίνουμαι.

Ό ήλιος έπεσε. Τό ξεθωρο γαλάζιο τ' ούρανού τά κόβει προς τή δύση έννας μικρός λεκές. Είναι σύννεφο μ' ένα ιδανικό έξαυλωμένο χόμα μ' αϊάζει με ξεφτισμένο ρόζ βαμβάκι.

Σε λίγο τό ρόζ έγινε γαλάζιο, μά τόσο αϊθήριο γαλάζιο, που μου φαίνεται σάν να ξεκόλλησε αὐτό τό σύννεφο απ' τ' όνειρο μικρού παιδιού...

Άλλαξε σχήματα πλήθος. Στην άρχή έμοιαζε με ξανθό κεφάλι κορασιάς, με τά μαλλιά στημένα σε κότσο σάν τ' άρχαία αγάλματα... Και χωρίς να τό νοιώσω ή μορφή άλλαξε για να σχηματίσθ κάτι σάν καρβί, σάν πλοίο με πανιά δόλανιχα... Τώρα μουρθε στο μυαλό μια ζωγραφιά που είχα δει σε κάτι σχέδια για έργόχειρο, τής μητέρας μου. Έν' απ' αὐτά παρίστανε ένα πλοίο κι' από κάτω έγγραφε. «Η καράβελλα του Κολόμβου». Και μου'ες κά- νει πολλή εντύπωση αὐτό σάν ήμουνα μικρό. Μούφερε κάτι σάν φόβο αὐτό τό καρβί που έμοιαζε σάν σπίτι με πανιά και που στην πρύμη και πλώρη είχε δυό τεράστια φανάρια. Βέβαια τό συννεφένιο μου καρβί δεν έχει φανάρια. Μά τί έγινε... Καπνός ήν και διελύθη.

Και τό βράδυ, άνεμπόδιτο πολιορκεί τό στερέωμα ήσυχα-ήσυχα κι' άργά, χωρίς να βιάζεται, βέβαιο για τήν τελική νίκη του...

Περπατώντας, όλο και βατοπουριές... Νάναι άραγε γινώμετα τά βιότομα; Κόβω ένα και τό φέρνω στο στόμα μου. Μπά! Άγουρίδα! Φτύνω και ξαναφτύνω...

Προχωρώ και τά πόδια μου λυώνουνε εύκολα, θαρρείς μ' εύχαρίστηση κι' ήδονή τά χωματένια σβόλια του χωραφιού. Πυγολαμπίδες άφθονες. Θαναμάζω έξαιρετικά αὐτά τά πλάσματα. Γιατί; Ίσως για τήν πηγή φωτός που έχουν μέσα τους.

Μή δεν έλαβα απ' τήν πλάση κι' εγώ άστερίνη ψυχή;

Λέει ή πυγολαμπίδα με τό στόμα του ποιητή.

Μ' εύχαριστεί άνέκφραστα ή βραδυνή έξοχή με τούς πνιγμένους θορύβους της που μαρτυράνε ότι υπάρχει ένας κόσμος ήσυχος, κρυφός, που ζει μόνο για να ζή. Γελάω για τήν πρόχειρη φιλοσοφία μου και προχωρώ ρουφώντας τόν άγέρα. Στην όχθούλα μιάς λίμνης με θύω γυαλά, που κάτω απ' τό φεγγαρίσιο φώς φαίνονται καμμένα από άσπρο κερί, τά βατράχια στήσαν τραλή συμφωνία.

Περπατώντας θρυαλιάζω κάτι με τό παπούτσι μου. Θά είναι σαλιγκάρια με καβούκι. Τό σκουλήκι άραγε βγήκε απ' τή γή;

Ντόριαν Γρέυ [Α]

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«Άδελφέ μου Πατσώνη, μάθε, πώς δεν έχω πεντάρα. Σου τό όρκίζομαι να στραβώθω, άν λέω ψέμματα».

Μ' αὐτές τίς λέξεις άρχισε τό γράμμα που κάθισα να γράψω μέσα στο μπακάλικο. Και θάταν βέβαια πολύ προσβλητικό για μένα, άν έγγραφα έτσι, μ' αὐτόν τόν τρόπο, στον άδελφό μου. Μά ώστόσο θά με δικαιολογήσετε άν άρχίσω να σάς τά διηγούμαι όλα απ' τήν άρχή:

Ήταν μεσημέρι στο σπίτι μας έλειπε ή ύπηρεσία και σάν δεν είχαν μαγειρέψει τίποτα με στείλανε στην άγορά να τούς ψωνίσω. Πήρα ένα καλαθάκι μαζί μου και ξεκίνησα. Στο δρόμο πέρασα απ' ένα μανάβικο, άγόρασα λίγα πορτοκάλια, και φθάνοντας στην άγορά μπήκα σ' ένα μπακάλικο απ' όπου ψωνίζαμε συχνά. Άγόρασα ό,τι μου είπαν στο σπίτι, κι' ένώ ήμουνα έτοιμος για να φύγω, με σταμάτησε κάποιος που με τράβηξε έλαφρά απ' τό χέρι. Γύρισα άπότομα τό κεφάλι μου να ιδώ ποιος ήταν, κι' αὐτός κούνησε τό δάκτυλό του, κάνοντάς μου νόημα για να τό άκολουθήσω.

Ήταν ένας άνθρωπος ως σαρανταπέντε χρονών, λιγνός, άξύριστος, με ρούχα άκάθαρτα, γεμάτα σκόνη και λαδιές. Τά βαθούλα μάτια του που ήταν θολά, έδειχναν να καταλάβη κανείς τήν άσωτη και μάταιη ζωή που περνούσε. Όλα του μου προκαλούσαν άηδία, αλλά περιέργως να δω τί με θέλει τόν άκολουθήσει, ως που με σταμάτησε μπροστά σ' ένα τραπέζι και μου έδειξε μια καρέκλα να καθίσω.

Τί με θέλετε; τόν ρώτησα:—Κάτσε, παιδί μου, μου είπε κάπως περιποιητικά. Γράμματα ξέρεις... Ε;—Ναι, ξέρω...—Έλα να μου κάνης ένα γράμμα και τώρα φεύγεις; άσ' τό καλάθι σου χάμω.

—Α!... όχι, μπάρμπα, βιάζομαι να δώσω τά πράγματα σπίτι, και θά με μαλλώσουν...

—Καλά, τώρα τά δίνεις, έλα κάτσε.

—Μά... έχει περάσει ή ώρα του είπα κι' έκανα να στρίψω.

—Έλ, καίμενε! που φεύγεις; δυό άράδες κάνε μου και φεύγα...

—Επέμενε. Και μ' όλη τήν πείνα και τήν βιάση πούχα άφησα τά πράγματα σ' ένα μέρος, και καθήσα.

—Νά, μου είπε βγάζοντας ένα λερωμένο και σαλακωμένο χαρτί απ' τήν τσέπη του—ένώ έψαχνε στην άλλη να βρή τό μολύβι.

—Λοιπόν για πές τί να γράψω;... του είπα, πήρα τό χαρτί και τό μολύβι κι' έγγραφα γρήγορα τά συνηθισμένα τής έπιστολής. Αὐτός τράβηξε τήν καρέκλα κοντά μου, έξυσε τό κεφάλι να σκεφθί κι' άρχισε σιγά: Μάθε... μάθε, άδελφέ Πατσώνη... μάθε... πώς δεν έχω πεντάρα. Σου όρκίζομαι να στραβώθω άν... λέω ψέμματα... να στραβώθω!

—Για να σου πώ, τήν ρώτησα θέ-

